

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство аграрної політики та продовольства України

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ: ТУРИЗМ, ЛЮДИНОМІРНІСТЬ, ПАРТНЕРСТВО, КООПЕРАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 14 грудня 2017 року)

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство аграрної політики та продовольства України**

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ:
ТУРИЗМ, ЛЮДИНОМІРНІСТЬ,
ПАРТНЕРСТВО, КООПЕРАЦІЯ**

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 14 грудня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 330.34:316.422
М74

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі» заборонено*

Редакційна колегія:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);
С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, проректор із наукової роботи ПУЕТ;
Ю. Г. Лисенко, член-кореспондент НАН України, д. е. н., професор, директор навчально-наукового інституту інноваційних технологій управління ПУЕТ;
І. Л. Липтуга, радник Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України, президент Асоціації «Національна туристична організація України»;
В. І. Ляшенко, д. е. н., професор, віце-президент, головний вчений секретар, академік Академії економічних наук України, завідувач відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України;
М. Є. Рогоза, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики ПУЕТ;
Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;
А. М. Стефанович, директор Департаменту науково-освітнього забезпечення та розвитку підприємництва на селі Міністерства аграрної політики та продовольства України;
А. О. Шенін, начальник відділу економічної аналітики, статистики, стандартизації та науки Департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України;
Ю. В. Карпенко, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ.

Модернізація економіки в умовах зростання суспільної свідомості:
М74 туризм, людиномірність, партнерство, кооперація : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава 14 грудня 2017 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 848 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ., нім., рос. мовами.

ISBN 978-966-184-296-9

Конференцію проведено в межах науково-дослідної роботи «Проблеми функціонування та розвитку сфери туризму в умовах модернізації економіки» (держ. реєстр. номер 0117U004715). Оpubліковані наукові дослідження авторів спрямовано на з'ясування сучасного стану та перспектив подальшого розвитку європейської модернізації та реформ в Україні в умовах соціально-економічної асиметрії світового господарства; соціально-економічних умов модернізації сфери туризму, гостинності та рекреації; модернізації кооперативного сектора національної економіки; модернізації університетської освіти.

УДК 330.34:316.422

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2017

ISBN 978-966-184-296-9

Список використаних джерел

1. Вернигора М. Чому в Україні не розвиваються сільськогосподарські кооперативи? [Електронний ресурс] / М. Вернигора // Електронний журнал «Galinfo». – Режим доступу: http://galinfo.com.ua/news/chomu_v_ukraini_ne_rozvyvayutsya_silskogospodarski_kooperatyvy_108592.html. – Назва з екрана.
2. Про кооперацію [Електронний ресурс]: Закон України 10.07.2003 р. № 1087-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>. – Назва з екрана.
3. Про сільськогосподарську кооперацію [Електронний ресурс]: Закон України від 17.07.1997 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/469/97-вр>. – Назва з екрана.
4. Кононенко О. Кооперація проти латифундії – непочата битва за село / О. Кононенко // Україна Молода. – 2017. – №4.
5. Молочні кооперативи: реалії та перспективи [Електронний ресурс] // Електронний журнал «МійБізнес». – Режим доступу: <https://msb.aval.ua/news/?id=24912>. – Назва з екрана.
6. Слюсар Н. Щоб дорожче продавати молоко, селяни об'єдналися в кооператив [Електронний ресурс] / Н. Слюсар // Електронний вісник «Луцьк». – Режим доступу: <http://visnyk.lutsk.ua/news/ukraine/regions/volyn/30508/>. – Назва з екрана.
7. Хижняк В. М. Торговельно-збутові кооперації як шлях до ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва / В. М. Хижняк // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 1 (5). – С. 55–59.

О. В. Науменко, студентка
Науковий керівник – **Л. В. Дробиш**, к. е. н., доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
puet.drobysh@gmail.com

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ БІЛЕЦЬКІВСЬКОГО КРАЮ ТА ШЛЯХИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

В останні десятиліття сфера туризму перетворилась в одну з найбільш прибуткових та розвинутих галузей світового господарства. Вона виконує важливу роль у соціально-економічному розвитку багатьох країн та їх окремих регіонів, забезпечуючи створення додаткових робочих місць та підвищення якості життя місцевого населення [1]. Значення туризму в суспільстві

багатогранне, оскільки стимулює розвиток супутніх з туристично-рекреаційною сферою галузей – транспорт, зв'язок, торгівля, виробництво сувенірної продукції, сфера послуг, ресторанне господарство, будівництво тощо. Крім того, туризм є реальним каналом міжкультурної комунікації, сприяє збереженню культурної спадщини та традицій країн і народів, сприяє розвитку їх промислів, відновленню та збереженню культурно-історичних пам'яток [1]. Отже, туристично-рекреаційна діяльність відіграє важливу роль в економіці країн і регіонів, забезпечуючи раціональне використання і збереження природно-екологічних, культурно-історичних та інформаційно-пізнавальних ресурсів території. Так, значимість розвитку туризму в економічному зростанні України зумовила потребу у дослідженні туристичного потенціалу окремих її регіонів.

Як показало дослідження, вивченню питань формування та використання туристично-рекреаційного потенціалу на регіональному рівні присвячені наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених: Е. І. Богданова, М. П. Бутко, Т. Г. Бутової, А. В. Дроздова, А. Н. Дунец, С. В. Дутчак, А. С. Кускова, О. В. Лисікової, Н. В. Святохо, А. А. Сафарян та ін. Проте інтенсивний розвиток туристичної діяльності активізував процес формування туристичних кластерів, як ефективної форми використання туристично-рекреаційних ресурсів окремих регіонів. На сьогодні цим питанням, на нашу думку, науковцями приділяється ще недостатньо уваги, що потребує більш глибокого дослідження формування туристичних кластерів у регіонах з метою забезпечення ефективного використання їх туристично-рекреаційного потенціалу.

На сьогодні склалися різні підходи до трактування поняття «туристичний потенціал» та «туристично-рекреаційний потенціал». Так, Е. І. Богданов та ін. вважають, що туристичний потенціал території визначають туристично-рекреаційні ресурси території як основа для стійкого розвитку туризму і визначає це поняття наступним чином: туристично-рекреаційні ресурси являють собою сукупність природних і створених людиною об'єктів, які викликають інтерес і мотивацію до подорожей, готових для створення турпродукту [2]. Т. В. Ніколаєнко [3] під туристично-рекреаційним потенціалом території розуміє наявність на ній певних унікальних або, принаймні, цікавих не тільки для місцевих жителів об'єктів. А. С. Кусков та О. В. Лисікова

[4] туристично-рекреаційним потенціалом території називають відношення між фактичною і гранично можливою чисельністю туристів, яка визначається виходячи з наявності туристично-рекреаційних ресурсів. Тобто туристично-рекреаційний потенціал – це здатність території прийняти певну (граничну) кількість туристів (рекреантів), при якій не відбувається порушення стану природної та екологічної рівноваги. Н. В. Святохо [5] туристично-рекреаційний потенціал території розглядає як сукупність чотирьох основних компонентів – природно-ресурсної, історико-культурної, економічної та соціальної, які взаємопов'язані й взаємодіють між собою. Природно-ресурсна компонента – це здатність природних систем без шкоди для себе виробляти необхідну для людини продукцію, тобто використовуватись в туристично-рекреаційній діяльності. Історико-культурна компонента характеризує можливості для розвитку туристично-рекреаційної діяльності шляхом використання історико-культурного надбання певної території. Економічна компонента – це складова частина економічного (господарського) потенціалу території, яка характеризує здатність території продукувати та відтворювати туристично-рекреаційний продукт. До складу економічної компоненти входять: інфраструктурні елементи, фінансові елементи, інформаційні елементи, інвестиційні елементи, управлінські елементи. Соціальна компонента характеризує можливості території з відтворення необхідної для розвитку туристично-рекреаційної діяльності робочої сили. Як вважає А. А. Сафарян [6], під туристичним потенціалом слід розуміти, окрім туристичних ресурсів, усі сфери життєдіяльності і компоненти природи, які можуть впливати на розвиток туризму, тобто виробництво, наука природокористування, культура і освіта, охорона здоров'я, політична, соціальна та економічна ситуація.

Отже, формування туристичного потенціалу регіону обумовлено можливістю використання туристичних ресурсів і розвитку туристичної діяльності на певній території. При цьому здатність суб'єктів туристичної діяльності ефективно використовувати туристичний потенціал регіону забезпечуватиме успішний розвиток як суб'єктів туристичної індустрії, так і регіону в цілому.

Таким чином, можна стверджувати, що кожен регіон на основі аналізу туристичних ресурсів формує туристичний потенціал, релевантний можливостям суб'єктів туристичної діяльності їх використовувати. Туристичний потенціал сприяє підвищенню

привабливості території для туристів, а туристичні регіони є перспективними. Саме це активізувало рух по створенню туристичних кластерів в окремих регіонах України.

Так, проведене нами дослідження туристичного потенціалу Полтавського регіону свідчить, що цей край багатий на історико-культурну спадщину та має певні рекреаційні ресурси. Зокрема, у Кременчуцькому р-ні Полтавської обл. є невикористанні резерви щодо активізації туристичної діяльності. Заслугує на увагу Проект «Створення комунального закладу «Кластер зеленого туризму територіальних громад Кременчуцького краю» [7]. Однією з громад, задіяної у цьому Проекті є Білецьківська сільська рада, куди входять села Бурти, Маламівка, Новоселівка, Підгірне, Стара Білецька і Чечелеве. Селище Білецьківка є адміністративним центром Білецьківської сільської ради з населенням 1 915 осіб. Ця об'єднана територіальна громада (ОТГ) для розвитку туризму має сприятливі природно-кліматичні ресурси, адже знаходиться за 3 км від плавнів правого берега р. Дніпро, вище за течією на відстані 1 км розташоване село Новоселівка, нижче за течією примикає село Підгірне. Крім того, на території селища знаходяться Білецьківські Плавні [8] – ландшафтний заказник загальнодержавного значення у Полтавській обл. У 2010 р. він увійшов до складу регіонального ландшафтного парку «Кременчуцькі плавні». Заказник розташований у долині річки Дніпро, до складу якого входять острови Зелений, Динька, Фантазія. На жаль, на Дніпрі майже не залишилось ділянок, аналогічних «Білецьківським Плавням», після того, як у його середній та нижній течіях річки було споруджено шість водосховищ. Ширина заплави склала близько 7 км. У розміщенні її проток і островів чітко простежуються риси рельєфу, характерні для заплави.

В останні роки все більший інтерес в усьому світі та в Україні зокрема набув формат відпочинку «відпочинок вдома», оскільки є певні фінансові труднощі та просто боязнь їхати у далекі подорожі. Відповідно в Україні зросла популяризація такого відпочинку, як сільський зелений туризм та агротуризм. Такий відпочинок став «модним» і користується підвищеним попитом завдяки розвитку таких видів відпочинку.

Як свідчать результати проведеного дослідження в Білецьківській ОТГ особлива увага приділяється розвитку вказаних вище видів туризму, свідченням чого є її входження у новостворений

«Кластер зеленого туризму територіальних громад Кременчуцького краю». Це перший такий заклад в Україні, які спільно створили 4 об'єднані територіальні громади Кременчуцького району: Омельницька, Піщанська, Недогарківська, а також Білецьківська сільська рада [7]. Так, з 2016 р. на території Білецьківського краю для залучення туристів проводяться фестивалі «Пливе шука з Кременчука», два роки поспіль проводиться полунічний фестиваль. Мета таких фестивалів – це пробудити живий інтерес до історичного та духовного спадку білецьківської території, залучити її до туристичних маршрутів та об'єктів культурної спадщини України, спрямувати зусилля громади на розвиток альтернативних способів організації відпочинку для сім'ї та молоді, поєднавши автентичні, екологічні, оздоровчі, спортивні, музичні, освітні, виставкові та інші культурно-просвітницькі інструменти [8].

Таким чином, проведення фестивалів спрямовано на популяризацію культурно-історичних земель білецьківської території, на розвиток сільського зеленого туризму та агротуризму, а саме на формат «відпочинок вдома», на відродження традицій спільного гуляння, на впровадження принципів локаворського руху, на популяризацію Полтавщини, як сприятливого туристичного регіону.

Список використаних джерел

1. Скляр Г. П. Статистичні показники розвитку сфери туризму в Україні: напрями удосконалення та гармонізація з міжнародними стандартами / Г. П. Скляр, Л. В. Дробиш, Л. І. Вишневецька // Економічний Вісник Донбасу. – 2017. – № 2 (48). – С. 157–162.
2. Богданов Е. И. Планирование на предприятии туризма : учеб. пособие для вузов / Е. И. Богданов, О. Н. Кострюкова, В. П. Орловская [и др.] ; за общ. ред. Е. И. Богданова. – Санкт-Петербург : Изд. дом Бизнес-пресса 2, 2003. – 288 с.
3. Николаенко Т. В. Рекреационная география / Т. В. Николаенко. – Москва : ВЛАДОС, 2001. – 288 с.
4. Кусков А. С. Курортология и оздоровительный туризм / А. С. Кусков, О. В. Лысикова. – Ростов на Дону : Феникс, 2004. – 320 с.
5. Святохо Н. В. Концептуальные основы исследования туристского потенциала региона / Н. В. Святохо // Экономика и управление. – 2007. – № 2. – С. 30–36.
6. Сафарян А. А. Подходы к оценке туристского потенциала территории / А. А. Сафарян // Географический вестник. – 2015. – № 1 (32). – С. 89–102.

7. Кластер зеленого туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://omelnikotg.gov.ua/novini-na-titul/prezentatsia-kp-klaster-zelenogo-turizmu-teritorialnih-gromad-kremenchutskogo-kraiu>. – Назва з екрана.
8. Білецьківські плавні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Білецьківські_плавні. – Назва з екрана.

*М. Е. Неборачко, студент
Науковий керівник – О. В. Мельник,
к. е. н., доцент
Університет державної фіскальної
служби України, м. Ірпінь
nicolas_nebo@ukr.net*

ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В МИТНІЙ СПРАВІ ЯК ФАКТОР ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Підписання Асоціації ЄС з Україною 2014 р. дало поштовхи до інтенсивнішої модернізації української економіки, досягнення нею європейських стандартів якості та контролю. В контексті цього реформування митної справи є актуальним та важливим, адже через митницю на внутрішні ринки країни надходять необхідні товари промислового та побутового вжитку, що забезпечують підтримку загального рівня розвитку економіки. Це вимагає від України формування більш високого рівня захисту та сприяння торгівлі, що досягається імплементацією аналізу ризиків на основі електронної обробки даних та дозволяє раціоналізувати систему контролю.

З метою прискорення митного оформлення та підвищення рівня якості обслуговування суб'єктів ЗЕД митниця впроваджує систему управління митними ризиками. На зміну тотальному митному контролю приходять система управління ризиками (СУР), яка направлена на виявлення порушень митних правил суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності з мінімальним втручанням в їх роботу. За таких умов особливої уваги заслуговує питання впровадження СУР в пунктах пропуску для різних видів транспорту з врахуванням особливостей руху вантажів, форми співпраці покупців, продавців та перевізників, а також особливості їх взаємодії з працівниками митниць [3, с. 299].

Очікується, що такий підхід забезпечить можливість здійснення повноцінної комплексної оцінки ризиків конкретної зовнішньоекономічної операції та дасть змогу підвищити якість